

VILÁGOS SÁG

II. EVFOLYAM

Felelős főszerkesztő: BALOGH EDGÁR

220. S Z A M

A román-magyar testvériesülés ünnepévé vált az aradi vértanúk emléknapja

Az ünnepségen képviseltette magát a román hadsereg, a román egyházak és a közigazgatás

Kurkó Gyárfás az aradi kivégzések színhelyén
felavatta az 1940-ben földig lerombolt emlékművet

— Kiküldött munkatársunk telefonjelentése —

ARAD, október 8. A tizenhárom aradi vértanú napját Arad magyarsága nagy-szabású ünnepséggel ülte meg. Szombaton délelőtt a Magyar Népi Szövetség aradi szervezete ünnepélyesen megnyitotta az aradi vértanúk ereklyemúzeumát. A kulturpalota főtermében délután nagygyűlésen áldozott a szabadságharcos tábornokok emlékének.

A közönség zarándoklata az ereklyemúzeumba már szombaton megkezdődött s vasárnap oly nagy volt az érdeklődők száma, hogy hosszú sorokban kellett felsorakoztatni a bebocsátásra váró közönséget. Arad város magyarságának legszélesebb rétegei voltaképpen csak ezen a

napon ocsudtak fel az elmúlt idők kisebbségi érzületéből.

A kulturpalota zsufolásig megtelt nagytermében szombaton délután a textilgyári munkások zenekara Beethoven gyászindulójával nyitotta meg az ünnepséget. Az Egyesült Nemzetek zászlóival, valamint a román, magyar és jugoszláv színekkel ékesített nagyterem színpadán fekete és vörös drapériák között román és magyar nyelven Petőfi-idézet ragyogott: „Érted haltak, szent világszabadság!”

Perényi János, a kolozsvári Állami Magyar Színház művésze Ady Endre és Illyés Gyula verseiből szavalt, majd

egyházak és a közigazgatás vezető személyiségei is megjelentek. Nagyobb küldöttséggel képviseltette magát a tisztikar.

Vasárnap délelőtt az aradi magyar egyházak gyászistentiszteleteket tartottak, majd a küldöttség kivonult az aradi vár sáncai közé,

az 1849 október 6-i kivégzések

színhelyére. Az elmúlt héten az aradi magyar munkások és iparosok itt újra helyreállították az 1940-ben földig lerombolt emlékművet s a magas köemlévényre helyezett gránitoszlopot már a felavatás előtt ellepték a lakosság virágai. Könyvező öreg földművesek hozták az első virágokat. A vértanúk lelki üdvéért az emlékműnél Gábosi Gyula ferencendi atya, a Magyar Népi Szövetség intézőbizottságának tagja mondott imát, majd Kurkó Gyárfás megköszönte az aradi magyarság önfeláldozó munkáját és felavatta az emlékművet.

Kurkó Gyárfás, a Magyar Népi Szövetség elnöke

lépett a színpadra s ünnepi beszédben emlékezett meg a magyar demokrácia tizenhárom aradi katonavértanujáról.

— A Vörös Hadsereg győzelme — mondotta Kurkó Gyárfás — örökre véget vetett az imperialista elnyomásnak ezen a tájon s felszabadult népeink ma megvalósíthatják a demokráciát, amelyért a szabadságharc hőseinek 96 esztendővel ezelőtt bitója és golyó járt.

A szónok párhuzamot vont a múlt évszázad demokratikus törekvései és a mai idők harcai között és leszegelte, hogy a Duna völgye egymásra talált népei nem hagyják többé megbontani sorukat, mint a szabadságharc idején, amikor a viszálykodás közös tragédiához vezetett.

A stólcza lelkesedéssel fogadott beszéd után Stoica Miklós, a propagandaiügyi minisztérium kiküldöttje a Groza-kormány nevében üdvözölte az ünnepi nagygyűlést.

— A dunavölgyi népek történetében — mondotta a román szónok — az együttélő népek legjobb fiai mindig közösen küzdöttek az önkényuralmak ellen s ma különösképpen tanulnunk kell a magyar Kossuth és a román Balcescu tanításából, mely a magyar szabadságharc bukásának közös tanulságaként a dunai népek szövetségét hirdette.

A mély benyomást keltő román testvéri nyilatkozattól után Halmos György zongoraművész Bartók és Liszt műveiből adott elő, majd Szentimrei Jenő olvasott fel verseiből.

Az aradi vértanúkról Balogh Edgár tartott történelmi előadást.

— Az aradi vértanúk emlékét — mondotta az előadó — bemocskolta a kiegyezés megalkuvó szelleme s a hős honvédek elvét a németek rablóhadjárataiban való zsoldos részvétel. Ma azonban

a magyar nép ama nagy szabadságharcos idők újraébredését éli

és a demokratikus Magyarországon éppúgy kiveti magából a sovinizmust, mint ahogyan itt, a demokratikus Romániában is együtt kíván küzdeni román szövetségeseivel a reakció utolsó maradványainak megsemmisítéséért.

Az ünnepélyes hangulat tetőfokát érte el, amikor a hallgatóság lelkes tüntetése közben Ordinschi őrnagy emelkedett szólérsra és miután a román hadsereg képviselője méltatta a szabadságharc vértanúhálóját tizenhárom honvédtábornok nagy történelmi áldozatát. Az előadását állandóan megszakító tapsviharok közepette éltette a katonaszónok a független és demokratikus Románia és Magyarország vezetőit és jó benyomást keltő előadását magyar szóval fejezte be: „Szabadság!”

Román részről a Hazaifcu Szövetségének aradi alelnöke, Stancescu György tar-

tott történelmi előadást, majd a Magyar Népi Szövetség aradi énekkara a vértanúk emlékére szerzett gyászdal előadásával fejezte be az ünnepélyt.

Az ünnepelő közönség soraiban nemcsak az erdélyi magyarság, hanem a román

A kolozsvári ünnepség

KOLOZSVAR, október 8. A Magyar Népi Szövetség kolozsvári tagozata kegyeletos gyászünnepélyen adózott vasárnap az aradi vértanúk emlékének. A katolikus gimnázium dísztermében egybegyűlt tömeg arculatán ott borongott nemcsak október 6-ikának gyászja, hanem mindaz, kin és fájdalom, amit ez a dátum felkavart a lelkekben. Haladó szellemű földműves, munkás és értelmiségi, minden jelenlévő érezte, hogy október 6 igazi jelentőségét az 1867-es „kiegyezés” óta meghamisították, elcsikkaszt-

tották a reakciós urak világok hatalmasai és október 6 csak most, a népek újabb szabadságharcának győzelme után villanhat fel igazi mementóként.

Az ünnepélyt a „Törökvis” dalárda nyitotta meg az „Október 6” című alkalmi dalművel. György Dénes tanár Vörösmarty „Vén cigány” című költeményét szavaltta el mély átérzéssel a mű rövid elemzése után, majd Nagy István mondott ünnepi beszédet. Hangsúlyozta, hogy

az aradi sikon 96 évvel ezelőtt

a reakció meg akarta bélyegezni a magyarság szabadságtörökvést és bosszúvágya kiteljesedésével elrettentő példát akart adni az utókor számára.

— Azt hitte a reakció — mondotta Nagy István —, hogy a tizenhárom hős tábornok kivégzésével kivégezte az eszméket is, amelyek összehozták a hős honvédsereget, azt az erős tábort, amely a sorozatos győzelmek után végül is a cári imperialista seregek döntő többségével szemben volt kénytelen letenni a fegyvert. Tévedett a reakció, mert a szabadsághősök vértanúságából más tanulságokat vontak le a szabadságeszmék továbbhordozói. Most tisztán láthatjuk, hogy harcuk nem volt hiábavaló, mert ma az ő harcuk igazsága tükröződik a népek szabad jövőjéért vívott közös küzdelemünkben.

Vescan Teofil egyetemi tanár a kolozsvári demokrata román nép nevében emlékezett meg ezután október 6-ikának jelentőségéről. A két nép együttérzésére utalt, majd hangsúlyozta, hogy a gyászos történelmi esemény sok tanulságot mutat mindnyájunk számára.

— Igyekezünk mi megoldani mindazt, ami akkor nem sikerült — mondotta a többi között a szónok. — A nemzetiségi kérdés még mindig kényes problémája nemcsak társadalmunknak, hanem egész Európának. Indulatainkat, érzéseinket úgy kell fékezniük, vagy fokozniuk, hogy tiszta és világos utmutatást kapjunk az összes európai népek szabadságának a teljes kialakulása felé.

Vescan Teofil ezután felolvasta Stálin tanulmányát a nemzetiségi kérdéssel „A Leninizmus alapjai” című munkájából. Ennek jelentősebb megállapításai a következők:

... határozott és cselekvő módon kell támogatni a legzárott és függő viszonyban lévő népek nemzeti szabadság-

mozgalmát... 1840—1850 között Marx mellette volt a lengyelek és magyarok szabadságmozgalmának és ellene volt a csehnek és délszlávokénak. Miért? Mert akkoriban a cseh és délszláv mozgalmak a cárizmus előretolt állásai voltak Európában, a kényuralom előőrséi, míg a lengyelek és magyarok forradalmi népek voltak, az abszolutizmus ellen harcoltak.

A nemzetiségi kérdéseket csak kialakulásuk történelmi körülményeivel kapcsolatosan lehet megoldani... Ez utóbbi kérdést minden esetben külön kell előtérteni az egész társadalmi fejlődés szempontjából tekintve a dolgokat.

A szónok ezután rámutatott arra, hogy 1848—49-ben a román nép vezetőinek egy részre nem értette meg, hogy együtt kell haladniuk a magyar szabadságharcossal. Voltak azonban olyan románok, mint Balcescu, aki tudta, hogy

a két népnek együtt kell haladnia.

— Tanuljunk tehát 1849-ből — fejezte be emlékbeszédét Vescan Teofil dr. — Ma az egyetértést csak úgy tudjuk elérni, ha egyik nép a másik jogáért harcol. Ha ez sikerül, akkor nem lesz lehetséges meg október 6-ikát semmilyen formában, de megvalósul a dunai konföderáció, mely előrelép mindenki számára a határokat.

A román-magyar barátság éharcozának emlékbeszédét nagy tetszéssel fogadta a közönség. Utána Zsurka Péter hegedűművész Utó Mária zongorakíséretével Lalo spanyol szimfóniáját adta elő nagy sikerrel. Mráz Lajos Ady: „Magyar jakobinus dalát” adta elő, majd György Dénes tanár töredékeket olvasott fel Kossuth „Dunai konföderáció” című munkájából. Az ünnepélyt a Törökvis dalárda zárta be Lampert-Révfy: „Aradi gyász” című szerzeményével.

Bátos

Irta: ASZTALOS ISTVÁN

Sógoromat láttam „vendégül” negyedmagával. Három székely emberrel szállt be hozzám. Valahogy mosolyognom kell a „vendég” szócskán, mert mi a csodával kínálhatam volna őket, mint házigazda, hacsak az általuk ajándékba hozott félveka almával nem? Még a szállást sem nagyon tudnám hánytorgatni, a földön aittattam őket egy árva pokrócon. Bátos községből jöttek, Maros-Torda megyéből, Szászrégen mellől két gebe lóval, szekéren. Sógorom tanító ott Bátoron s ha Isten is úgy akarja, az odatelepített székelyek gyermekeit fogja ott tanítani kis és nagy betűkre magyarul. Ez szerintem persze nem a huszadik század csodája, hanem a nehezen, de alakuló demokrácia legegyszerűbb törvénye. Dehát nem is arról lenne most itt szó, a székelyek sem azért zörögtek be Kolozsvárra, mert sokkal egyébeért.

A Beszterce-Naszód és Maros-Torda megyei szász falvakból a szászok még a múlt év őszén elszaladtak a németekkel együtt. Hogy miért szaladtak el, szükségtelennek tartom most részletezni. Az bizonyos, kinek vaj van a fején, nem szívesen áll ki a napra. Szóval akkor elfutottak a szászok, ez év faszán meg Groza Péter kormánya románokat és székelyeket telepített az üresen maradt falvakba és a parlagon hagyott földekre. Pontosabban: Beszterce-Naszód vármegye 28 volt szász falujába románokat, Maros-Torda megye hét volt szász falujába meg magyarokat telepítettek. Névszerint a következő helységekre: Régen, Teke, Petele, Dedrad, Dedrádszéplak, Vajola, Bátos. Persze ez nem ment olyan könnyen, mint ahogy én itt leírtam. Már a legelején sérelem érte az ide telepített székelyeket. Bár a románoknak, ahogy említettem, a szomszédos Beszterce-Naszód megyében huszannyolc volt szász falu betelepítését engedélyezte a Groza-kormány, a környékbeli románység a reakció biztatására a magyarságnak adott marostordamegyei hét volt szász faluba is nekifogott betelepülni. Az egy Vajola községen kívül, melyet teljes egészében magyarok szálltak meg, a többi hat faluban házat és földet foglaltak le maguknak, arról nem is beszélve, hogy a szászoktól visszahagyott összes gazdasági eszközöket maguknak szajátították össze még akkor, amikor helyzeti előnyük révén erre a legelső alkalom kínálkozott. Azt is szükségesnek tartom megemlíteni, hogy az ehhez a hét faluhoz tartozó erők nagyobb részét a környező román falvak reakciós biztatására ugyancsak kizajátították a maguk számára.

Most nézzük csak, kiket telepítettek ide magyarokat? Összesen hatszáz családot, csiki és marosmenti székelyeket. Mégpedig tüzhelynélküli, földtelen, sokgyermekes székely családokat, akiket vagy a háború tett tönkre és rabolt ki, vagy akik már azelőtt is szegénység, faluvégre, napzámosorsra voltak ítélve. Ápriliskor mentek az „új hazába” és gazdasági eszközök hiányában, egy tehénnel szántva, vagy kapa, ásó alá vetve művelték, kinlították meg a földet, hosszú levecséket ettek s nagyritkán kenyéret, de megművelték. Dolgoztak kítástól-vakulásig, sokszor még holdvilágnál is. Ma már olyan család is akad, aki egy kölcsönkért kottólval felnevelt kottólalja csirkével dicsékedhetik s egy-egy maguk való fiatal göljével. Szóval megragadtak a földön s letráthattak bántan, nemcsak a maguk, hanem az ország javára ragadtak meg. Egyetlen kívánságuk s egyben panaszuk, hogy hagyják békességben élni és dolgozni ott őket, mert nem hagyják. A reakció által szított gyűlölködés nem hagyja. Ezért jöttek be Bátosból két gebével Kolozsvárra szekéren. A Magyar Népi Szövetséghez jöttek a telepanaszal, jogos panasszal. Most csak a hatástal, de ami baj Bátoson, baj az a másik hat helységben is.

Bátor is az erőt kéri vissza, ami teletelkenyűleg és mindenféleképpen Bátorhoz tartozik, melyet a szomszédos Monorfalva lakossága a reakció biztatására — több mint 300 ember — baltákkal és géppisztolyokkal felgyverkezve elfoglalt, véresre verte a történetesen ott erdülő barmine székely telepítést, akik közül hét korbázza került. Az erőt azért is a monorfalvai bászaják. De a reakciós csapatok még ezzel sem

HIREK

Kedd,
1945 október 9.
Köt.: Dénes
Prot.: Dénes
Ortodox:
Jakab
Zsoltó: 5706 év
Tiszti hó 31.

A nap két 3 óra
34 perckor és 17
óra 10 perckor
nyugszik.
A hold két 8:51
órákor és 18
óra 51 perckor
nyugszik.

VILÁGOSSÁG

A Romániai Magyar Népi Szövetség központi naplaja
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kolozsvár, Brassai-utca 7. Távfeszítő 258.

Előfizetési díj egy hónapra 1000 lej. Apróhirdetések szá-
vankint 40 lej, legkisebb hirdetés 400 lej. Álláskeresőknél
szavankint 30 lej, legkisebb hirdetés 300 lej. A kiadóra cím-
zett és jelítség hirdetésenként 40 lej pótdíj fizetendő. Keretes
hirdetések négyzetméterenként 100, 120 és 140 lej. Szöveg-hirdetés
(hírek között) szavankint 100 lej. Nyílttér szavankint 200 lej.

Kéziratok megőrzésére vagy visszaküldésére nem vállalkozunk.

Ülgedtek meg, rálőnek kint a mezőn dol-
gozó székelyekre, megverik asszonyaikat,
gátolják minden munkájukban s azzal ijeszt-
getik őket: dolgozzanak csak, ugysem lesz
az övék semmi, mert nincs semmi joguk
élni! Az ijesztgetés és fenyegetés annál
is inkább hatásos, mert még egyik köz-
ségben sincs születte komolyan a föld és a
székely települtek helyzete nincsen hivata-
losan megerősítve. A reakció ezt fené-
kig kihasználja, a román lakosságot állandóan
a székelyek ellen uszítja, egy-egy faluban
az is megtörtént már, hogy az ottani keve-
sebb románság ettől felbuzdulva, önkényes
földosztó bizottságot létesített a maga el-
képzelése szerint s a földet éppen olyan ön-
kényesen önmaga között szétjelosztotta, ki-
hagyva a székelyeket egy szálig.

Tehát volt miért beszerezzenek a bátos
székelyek Kolozsvárra.

En azonban hiszem, Groza Péter kormá-
nyának leszinte célkitűzése ismerte, hogy
eredménye kell legyen ennek a szeker-
zésnek.

Előadás Bartók Béláról

A Zenekonzervatórium dísztermében
Szőgő Júlia előadást tartott a nemrég
Amerikában elhunyt nagy zeneszerzőről,
Bartók Béláról. Inkább meghitt csevegés
volt ez, melynek nem volt célja a nagy
muzsikus művészetének méltatása és
elemzése, hanem inkább felhívta az erdély-
iek figyelmét arra, hogy fel kell készü-
lniök Bartók művészetének megértésére.

Váratlanul érte a világot a keleteuró-
pai zene nagy mesterének halála és ki-
lönösen Erdélyben készületlenül találta a
közönséget Bartók távozása. Az erdélyiek
ma is teljesen értetlenül állanak Bartók
zenéje előtt, holott sehol sincsenek olyan
mély gyökerei Bartók művészetének, mint
nálunk, mert muzsikájának hangulata és
kedélye az erdélyi magyar és román nép-
dalokban él. Szőgő Júlia röviden beszélt
Bartók egyéniségéről, megalkuvást nem
ismerő utjáról, muzsikájáról, kapcsolatá-
ról a keleteurópai népek népzenéjéhez,
majd felelevenítette személyes élményeit
a mesterrel. Végül felszólította a jelen-
lévőket, tegyenek fogadalmat arra, hogy
minden erejükkel dolgozni fognak Bartók
művészetének megismertetése érdekében.

Az érdekes és közvetlen szavakkal tar-
tott előadás végétől a hallgatóság né-
hány percig tartó néma felállással adó-
zott Bartók emlékének.

JOVÁHAGYOTT IPARENGEDELJEK.
Az iparengedélyek felülvizsgálását végző
bizottság újabb az alábbiak iparengede-
lyét hagyta jóvá: Szőke Dénes zöldség-
kereskedő Horea 34, Maurer Erzsébet
tűzfakereskedő Villamos 19, Dolha Já-
nos ócskás Avram Iancu 24, Matszi J6-
landa tejcsarnok Széchenyitér 3-4, Püs-
pöki Józsefné gyümölcs- és zöldségárú Tak-
sony vezér 28, Ismail Abdal Megit fagyal-
tos Törökútság 16, Soos Miklós ócskás Iza-
bella 6, Bulboaca János fűszer- és csemegé-
kereskedő Horea 17, Butorszövetkezet Szent-
egyház 5, Kántor András dohányárú Malom 20,
Szántó Pál gyümölcs- és zöldségkeres-
kedő Kajántói 72, Szabó Rozália dohányárú
Petőfi 9, Szócs Károlika élelmiszerkereskedő
Szappan 26, dr. Hajdu Dezső molnár Szat-
moskói 63, Berger Tódor a „Hálasz”
gyógyszertár vezetője Malinovszki 1, dr.
Puskás Tibor orvos- és kémiai szerek ke-
reskedő Rákóczi 88, Bagoly Róza zöldség-
kereskedő Jókai 7, Kovács János edényárú
Városter 28, Goldstein Lajos élelmiszerke-
reskedő Dózsa György 21, Méhes János piaci
árú Cukorgyár 50, Csengeri Károlyné do-
hányárú Deák Ferenc 34, Dóczy Júlia do-
hányárú Jókai 6, Stoica János technikai
cikkek kereskedő Regina Maria 34, Szabó
Lajosné férfi és női divatüzlet Pata 128,
özv. Moldován Károlyné dohányárú Timár
20, Sallak István állatkereskedő Nádasto-
rok 40, Luszar Gyuláné textil és kötöttáru
kereskedő Heltai 11, Vavák Károlyné piaci
árú Csécsány 57, Román Agneta piaci árú
Endre Károly 97, Bocza Györgyné virágárú
Kökert 120, Frankel János linoleum és kar-
csukárú Bob 4, özv. dr. Valda Sándorné
cukorkaüzlet Jókai 1, Bagi Magdolna do-
hányárú Dózsa György 37, Szöllösi József
piaci árú Dófa 57, Lukács Ferenc tűzifa-
nyagykereskedő Fellegvári 92, Buta László
kereskedelmi ügynökség Kossuth Lajos 22,
Eszéki Gáborné piaci árú Berec 24.

(*) **HIRDETMÉNY.** Az érdekeltek tudomá-
sára hozzák, hogy 1945 évi október
18-án reggel 9 órakor Kolozsváron, a Mó-
pok-utja 76-78 szám alatt a csendőrségi
felügyelőségénél zárt írásbeli ajánlatokkal
érlelt lesz a csendőrségi felügyelőség által
pofoglalt helyiségek villamosági és vízve-
zetéki berendezésének felszerelésére. Az ár-
ajánlati feltételek megtekinthetők minden
munkanapon a csendőrségi felügyelőségénél,
reggel 8-12 óra között.

(*) **ORVOSI HIR.** Dr. Herskovits Béla
rendelőjét Árpád-ut 40 szám alatt meg-
nyitotta. Rendel. helyiségeknek délután 2-
5 között.

VARHATO IDOJARAS. Az időjárás-ku-
tató Intézet közli: Javuló időjárás, nyu-
gati szél, a hegyekben esők, a hőmérsék-
let a déli országokban emelkedik.

SZOLGALATOS GYOGYSZERTARAK.
Szentháromság (Unió-utca 2), Codarcea
(Deák Ferenc-utca 9), Minerva (Dózsa
György-utca 28), Korona (Heltai-utca 3).

A DERMATA-GYAR MUNKASAI 73.275
lejt gyűjtöttek össze a Rákóczi-utli gyermek-
menhely kis árvái számára. A pénzt átadták
az Antifasiszta Nők Szövetségének. A gyűj-
tés összegéből az Antifasiszta Nők Szövet-
sége ruhának való anyagot vesz és azt meg-
varrva, eljuttatja a menhelyre. A Fermeta-
gyár a hiányos felszerelésű gyermekotthon
részére az Antifasiszta Nők felkérésére 6
tucat kanalat és ugyanannyi villát ajánlott
fel. Az Írisz porcellángyár szintén meg-
ígérte, hogy tányérokat küld a kicsinyek
részére.

ANGOL NYELVTANFOLYAM. A dr. Bo-
dor András gimnáziumi tanár, Csifó Nagy
László egyetemi előadó és dr. Kovács Lajos
teológiai tanár irányítása alatt működő an-
gol nyelvtanfolyam október 15-én újra meg-
nyílt kezdők és haladók részére. Jelenke-
zés délelőtt 11-1 óráig az unitárius kollé-
gium Kossuth Lajos-utca 9, I. emelet 19
számu szobájában.

AZ UNITARIUS PUSPOK FELHIVASA
LELKESZEIHEZ. J6-an Miklós kolozsvári
unitárius püspök a következő felhívást in-
tette lelkészeihez: Felhívom az összes uni-
tárius lelkészeink figyelmét, hogy a kul-
tusztudományok miniszter által október 15-17 napjára
Bukarestbe összehívott lelkészek országos
kongresszusán lehetőség szerint minél na-
gyobb számban vegyenek részt.

A KOLOZSVARI KETEVES NOI KERES-
KEDELMI SZAKTANFOLYAMRA a beirat-
tások október 13-ig tartanak. Felvehető
négy középlekolat végzett nők felvételi
vizsga nélkül. Délutáni tanítás. A tanfolyam
az állami kereskedelmi leányiskolával kap-
csolatosan, Bartha Miklós-utca 19 alatt mű-
ködik.

A DEPORTALASBOL HAZATERT FI-
SCHER VILMOS kedden este fél 8 órakor
tartja zongoraestjét az Akadémiai Kollé-
gium (volt Diákház) dísztermében. A kiváló
művész műsorán Bach, Mozart, Beethoven,
Schubert, Schumann, Debussy, Liszt és Ca-
sella művet szerepelnek. Az est jövedelmét
a Fiatalok Deportáltak Otthonának javára
fordítják. Jegyek elővételben a Jozsa Béla
Atheneumban és este az Akadémiai Kollé-
gium pénztáránál kaphatók.

(*) **ORVOSI HIR.** Dr. Grünfeld Herman
szemész-szakorvos rendelését Kuun Géza-
utca 4 szám alatt megkezdte.

Az egyetlen valóság

Hosszu volt a szárazság, gyenge a termés. De most megjött az eső s lehet
szántani; először az ősziak alá s ha az elfogyott, a tavasziak alá is. Kenyerünk-
ről van szó, jól tudja minden földműves. S tudja azt is, hogy a termelés, az or-
szág kenyérgabonaszükségletének előteremtése az ő vállát terheli. S hogy a meg-
készt munkákkal időre elkészüljön, minden erejét, tudását és minden eszközt fel
kell használnia.

Segíti az a tudat, hogy az ország minden barázdája az övé. De a felelősség
is az övé, hogy minden barázdája fel is legyen szántva. Régebben, a földosztás
előtt, ha a munkák nem végződtek el, legfeljebb a birtokosoknak s a gazdáknak
volt kisebb a hasznuk. Ma azonban a földműves-termelőnek, a föld munkásának
lesz kisebb a jövedelme s a városi dolgozók millióinak kisebb és drágább a ke-
nyérfeljadagja.

Igy végezze minden földműves a szántást. Erre gondoljon, mert ez az egyet-
len valóság.

**OKTÓBER 1-EVEL MEGSZUNT A GEP-
JARMUVEK SZOVJET-ROMAN FOR-
GALMI ENGEDELJE.** Bukaresti tudósítónk
jelenti: A miniszterelnökség hivatalos köz-
leményt adott ki, amelynek értelmében a
román kormányfőhatalmak Moszkvában le-
folytatott tárgyalásai alkalmával és az
egyesült hatalmak romániai ellenőrzőbizott-
ságával történt megállapodás alapján ok-
tóber 1-től kezdve érvényüket veszítették a
szovjet-román vegyes forgalmi engedélyek,
amelyekkel román állampolgárok bármilyen
fajtájú gépjárművei eddig közlekedtek. Ok-
tóber 1-től kezdve a román állampolgárok
tulajdonát képező bármilyen fajtájú gépjár-
művek román forgalmi engedéllyel közleked-
hetnek és ellenőrzésüket csak az illetékes
román hatóságok gyakorolják. Nem ezek a
román hatóságok ellenőrzése alá a Vörös
Hadsereg, a szovjet hatóságok, valamint az
Ellenőrző Bizottság angol és amerikai tag-
jainak gépjárművei.

**A LESZERELT KATONAK CSAK HAR-
MINC NAPIG VISELHETIK AZ EGYEN-
RUHAT.** Bukarestből jelenti a Rador: A
hadügyminisztérium rendeletet adott ki,
amelynek értelmében a leszerelt katonák,
aluk egyenruhát viselnek, a leszerelés nap-
jától számított 30 napon belül kötelesek az
egyenruhát polgári színtűre átfestetni. A ren-
delet megszegőit egyenruha tiltott viselése
miatt hadbűnösnek elé állítják.

EGESZSEGUGYI FELSZERELBEK
TARTANDOK AZ ÖSSZES IPARVALLA-
LATOK MUHELVEIBEN ES UZEMEI-
BEN. Kolozsvár városi tisztii főorvos hiva-
tala lapunk útján közli az összes olyan
iparvállalatokkal, amelyek útján több
munkást foglalkoztatnak, hogy kötelesek
a gyárban, műhelyekben mosdót, törülkö-
zőt, szappant, egy ruhaszekrényt, az élel-
miszerek tartására egy másik szekrényt,
valamint az első orvosi segélynyújtáshoz
szükséges orvosi szekrényt tartani. Azok
ellen a vállalatok ellen, amelyeknek gyá-
rában, üzemében, műhelyében a fenti kel-
lékek hiányozni fognak, a tisztii főorvos
hivatal részéről kiküldött ellenőrző köze-
gek jegyzőkönyvet vesznek fel és büntető
eljárást indítanak.

ARANYEREMMEI TUNTTETEK KI A
SZOVJETUNIO KILENCEZER MUNKA-
SAT. Moszkvából jelenti a Tass szovjet táv-
irati iroda: A szovjetkormány aranyérem-
mel tüntette ki különböző iparvállalatok,
szövetkezetek és a hadirokkantak szövetsé-
gének kilencezer munkását. A háboru tartá-
ma alatt az a 18.000 ipari szövetkezet, amely
korábban kábelket, szöveteket, háztartási
edényeket, mezőgazdasági felszereléseket
gyártott, a haditermelésre tért át és löszort,
fegyvereket, ruházati cikkeket készített a
Vörös Hadsereg részére. A hadiikkék
gyártása terén különösen a hadirokkantak
termelő szövetkezeite tüntette ki magát.

GÜL BABA

az Állami Magyar Színházban

Gyenge operettekkel hosszú sora után
ismét nagy daljátékkal állt elő a színház,
a szép zenéji, hangulatos Gül Babával.
Természetesen ma már ez a darab is kissé
előregedett, a szövegkönyve édeskésen
elavult, a zenei rész felépítése azonban
tisztességes munka s a tulontul ismerős
muzsika így még ma is méltányolható.

A színészek otthonosan, jókedvvel mo-
zogtak az ismerős szerepekben, a klasz-
szikus operettjátékszólást igyekezve fel-
eleveníteni. Ez legjobban Csóka József-
nek, Borovszky Oszkárnak és Sebessy
Lászlónak sikerült. Krémer Mancsi Gábor
diákja nagy sikert aratott. Sugár Jenő
együgyű Zulfikárja, Réthely Gül Babája,
Bokor Ilona Lejlája egészítette ki meg-
felelően az együtttest. Felemlítendő még
Hegyi Lili, Erdei Margit, Szabó Duci,
Dorján Ilona, Harasztosi Ica és Kovács
János neve is. A balettkar, élén Topán
Luluval és Szabray Zoltánnal, szép tel-
jesítményt nyújtott.

A KOLOZSVARI ALLAMI MAGYAR SZINHÁZ MÜSORA:

Kedden, október 9-én délután fél 5 órakor:
Gül Baba. (Rendes helyárrakkal).
Este fél 8 órakor: Tingli-Tangli. (Bársóy
Rózsi és Dénes Oszkár vendégjátéka).
Szerdán, október 10-én délután fél 5 órakor:
Corneville harangok. (Rendes helyárrak).
Este fél 8 órakor: Tingli-Tangli. (Bársóy
Rózsi és Dénes Oszkár vendégjátéka).
Csütörtökön, október 11-én délután fél 4
órákor: Hamupipóke. Gyermekelőadás.
Délután 6 órákor: Közönség október 11-én.
A Szakszervezeti Tanács művészeti gárdá-
ja által rendezett díszelőadás.
Este fél 9 órákor: A bukaresti Nemzeti
Színház vendégjátéka.

MOZIK MÜSORA:

CAPITOL MOZGÓ: A pepita kabát. Előadá-
sok kezdete: délután 3, 5, 7 és 9 órakor.
CORSO MOZGÓ (volt Edison): Bing-Bang.
Románul beszélő film. Főszerepben: Stroe
és Vasillache, Vasillu Birlic, Titi Botez,
Nutzi Pantazi. Új amerikai híradó. Elő-
adások kezdete: 3, fél 6 és 8 órakor.
ROYAL MOZGÓ: Az élet rabjai. Új
híradó. Előadások kezdete: 3, 5, 7 és 9
órákor.
SELECT MOZGÓ: Ne kérdezd, ki voltam.
Előadások kezdete: 3, 5, 7 és 9 órakor.
MUNKAS MOZGÓ: Ne kérdezd ki voltam.
Főszerepben: Karádi Katalin, Sennyel,
Benkó, Juhász József. Műsor előtt Miklós
Maus. Előadások kezdete: fél 4, fél 6 és
fél 8 órákor.
URANIA MOZGÓ: A pepita kabát. Latabár
nagysikerű vigjátéka.

A SZOVJETUNIO GYAPOTOT ES LENT
SZALLIT MAGYARORSZAGNAK. Buda-
pestről jelenti a Rador: A Szovjetunió 30
ezer tonna gyapotot és lent szállít Magyar-
országnak. Ebből a mennyiségből 12.000 ton-
nát feldolgozás után visszaküldenek a Szov-
jetunióba.

(*) **UJ HANGLEMEZEK,** zeneszekerények,
„Atlas” zenesztálya.

**A CSEHSZLOVAK-ROMAN ARUCSE-
RE-EGYEZMÉNY.** Bukarestből jelenti a
Rador: A csehszlovák-román árucse-
re-egyezmény megkötését célzó tárgyalások
Bukarestben kedvezően alakultak. Az egyez-
ményt valószínűleg kizárólagos kompenzá-
ciós alapon kötik meg.

(*) **ELJEGYZESI HIR.** Vass István és
Grossmajer Anni, valamint Sinay György és
Bertalan Eszter jegyesek.

Értesítjük a L. vevőközönséget, hogy
üzemünk különféle méretben és
színen cserépkályhákat gyárt és
színen összeszerelve bocsajt a ve-
vőközönség rendelkezésére. A meg-
rendeléseket sziveskedjenek az
alábbi címre eszközözni:

Kolozsvári Zsolnay
porcellán gyárüzemi kft.
a kolozsvári Szakláncs kezelésében
Kolozsvár, Kajántói-ut 86.

SOCOGEN
ROSENFELD ISTVÁN, TEMESVÁR,
III., Str. Timotei Cipariu 10.
**Férfi és női szövet-
különlegességek**
nagyban eladása.

Eredeti külföldi kozmetikai cikkek
és illatszerek nagy
választékban a **PARKOZ** Dózsa György-utca 13
alatti illatszertárban kaphatók.

Modern szabászat, jó minőség, pontos kiszolgálás
Weisz Ernő szüicsnél
Dózsa György-utca 13.

A Kisgazda Párt és a Munkás Egységfront nyerte el a szavazatok zömét a budapesti közválasztásokon

BUDAPEST, október 8. A központi összehívó és választási bizottság közzétette a budapesti közválasztások eredményét. Ez az eredmény a VII-ik kerületet nem foglalja magában, tehát még csak részlet-eredmény.

Budapest szavazói a VII-ik kerület kivételével összesen 568.535 szavazatot adtak le. Ebből a Független Kisgazda Párt 290.020, a Munkásegység-lista 245.246, a Polgári Demokrata Párt 19.212, a Nemzeti Parasztpárt 9339, a Radikális Párt pedig 4536 szavazatot kapott.

Az eddigi megállapítás szerint a budapesti szavazók 90 százaléka adta le szavazatát.

A lapok szerint a választások a legteljesebb szabadságban folytak le.

A minisztérium engedélyezte a Magyar Tudományegyetem fakultásainak működését Csögör Lajos dr. beszámolója a diáknagygyűlésen

KOLOZSVAR, október 8. Nagyszámu hallgató jelenlétben tartott beszámolót Csögör Lajos dr. rektor a magyar egyetemi ifjúság nagygyűlésén. László György az egyetemi ifjúság nevében üdvözölte a megjelent professzorokat, majd Csögör Lajos mondotta el tájékoztató beszédét. Beszédében közölte, hogy az egyes karokon a következő professzorok kaptak megbízatást. Bölcsészeti kar: dr. György Lajos, dr. Jancsó Elemér, dr. Molter Károly. Természettudományi kar: dr. Balogh Ernő, dr. Tulogy János, dr. Vescan Teofil. Jogi kar: dr. Kiss Géza, dr. Demeter János, dr. Jordáky Lajos, dr. Venczel József. Orvostudományi kar: dr. Feszt György, dr. Csögör Lajos és ifj. dr. Veres Ferenc.

A fenti nyilvános rendes tanárokon kívül még számos nyilvános rendkívüli és helyettes tanár kapott megbízatást. A felsorolt professzorok megbízatásával egyidejűleg a nemzetnevelésügyi minisztérium engedélyezte az egyes karok működését is.

Csögör Lajos dr. beszámolója még visszatérünk.

Román bizottság utazott a hadifoglyokért és deportáltakért Németországba

BUKAREST, október 8. (Rador) A miniszterelnökség közleményt adott ki, amely szerint október 4-én bizottság utazott el, hogy a még Németországban lévő romániai hadifoglyok és deportáltak hazaszállításának kérdését rendezze. A bizottság állandó székhelye az ausztriai Sankt Valentinben lesz. Az érdekelt családtagjai felvilágosításokért forduljanak a miniszterelnökség illetékes ügyosztályához Bukarest, Splaiul Independentei 23., második emelet címhez.

Szegénységi bizonyítvány alapján az iskolák elengedik a beiratási díjat

BUKAREST, október 8. A nemzetnevelésügyi minisztérium tájékoztató közleményt adott ki, amelynek értelmében az 1945. évi február hónapban megjelent 98. számú törvény rendelkezése szerint a középiskolákban a tandíjat a szülők jövedelmével arányosan állapítják meg.

A beiratásnál a tandíjnak csak egy része fizetendő, a szülők fizetőképessége szerint.

Azok, akik a beiratási- vagy tandíj mérséklését, vagy teljes elengedését igénylik, szegénységi bizonyítványt kell felmutassanak, amely esetben a beiratási díjak megfizetése alól mentesek, míg a tandíj elengedése kérdésében az iskola illetékes hatósága később fog dönteni.

A köznevelésügyi minisztérium — átérve ennek a társadalmi rétegnek súlyos helyzetét — engedélyezte, hogy a köznevelésügyi gyermekek után a tandíjat havi részletekben fizethessék.

Román

esti nyelvkurzus kezdők és haladók részére.

KERESZTES

Horea-ut 25. — Jelentkezés mindennap 4—7-ig.

Kit terhel a felelősség a külügyminiszteri konferencia kudarcáért?

Ez a kérdés foglalkoztatja London, Moszkva és Newyork politikai köreit

MOSZKVA, október 8. (Rador) A Pravda megállapítja, hogy az elmúlt hét legfontosabb eseménye a londoni értekezlet végső kudarca volt. A világ közvéleményét indokolt riadalom fogta el. Az összes népek békét akarnak és mindenütt élénken emlékeznek a berlini értekezletre, amely lefektette a béke elrendezésének alapjait. Berlinben dolgozták ki a londoni konferencia munkarendjét is, mely hivatalosan lett volna tovább vinni a megkezdett elrendezést. Felmerül a kérdés, miért nem vezetett sikerre a londoni tanácskozás? A külföldi sajtó különböző feltevéseket közöl, a legtöbb verzió szerint a szovjet kiküldöttek hajthatatlan

magatartásán bukott meg a külügyminiszteri értekezlet. Más hangok is elhangzottak azonban. Például maga a Times elismeri, hogy a szovjet delegációnak jogában állott a berlini határozatokra hivatkozni. A homály kezd eloszlatni és kiderül, hogy a szovjet delegáció szembeszállt azokkal a kísérletekkel, melyek a berlini határozatoktól való eltávolodást célozták. A világ közvéleménye így választ kaphat arra a kérdésre, kit terhel a felelősség a londoni balsikerért. Felmerül most azonban a jövő felelősségének kérdése.

LONDON, október 8. (Rador) Az angol rádió európai hírszolgálatának igazgatója

írja: Londonban komoly nézeteltérések merültek fel és nem szabad azt hinni, hogy ezek kizárólag technikai természetűek. A tény az, hogy a béke és biztonság megszervezése körül mutatkoznak ellentétek.

WASHINGTON, október 8. (Rador) Truman elnök Missouri államban beszélt. Kijelentette, hogy egy újabb világháború lángborítaná az egész földgömböt s ez az ember civilizációjának mai formájában való végét jelentené. Az atombomba döntő befolyást gyakorolna a háború természetére, de maga az atomenergia az emberiség szolgálatába állított legnagyobb természeti kincs a legfőbb jótétemény lehet.

A baloldali pártok hevesen tiltakoznak a görög választások kiírása ellen

NEWYORK, október 8. (Rador) A New-York Sun című lap athéni tudósítója beszámol a görögországi helyzetről. Görögország egyre inkább azon az uton halad, hogy Franco Spanyolország után a második fasiszta állam legyen Európában. A fasiszta olasz és náci német csapatok spanyolországi szerepét a brit hadsereg játssza Görögországban. A baloldali EAM-mozgalmat tüzel-vassal üldözik és megakadályozzák a választási hadjáratban való részvételét. A lap-tudósító, miután több más szempontból is

párhuzamot von a spanyolországi és görögországi helyzet között, rámutat arra, hogy a januári választások a külföldi megfigyelők jelenléte ellenére megcsufolását fogják jelenteni a demokratikus népakarat megnyilvánulásának.

A Reuter athéni jelentése szerint a baloldali pártok hevesen tiltakoznak a választások kiírása ellen. Szofulisz a liberális párt nevében kijelentette, hogy nem ismeri el a januári választások érvényességét. Kafandarisz egyenesen államcsínynek minősítette a Vulgarisz-kormány eljárását. Szofulisz szocialista pártvezetője tag nem tartja valószínűnek, hogy Damaszkiosz régens hozzájárulását adja a választások időpontjához. Milonasz, az agrárpárt titkára kijelentette, hogy az esemény csak növelni fogja az amugyis túlfűtött politikai feszültséget. A jobboldali pártok ezzel szemben egyöntetűen kedvező fogadtatásban részesítették a kormány nyilatkozatát.

A négyhatalmi bíróság novemberben kezdi meg a német háborús főbűnösök perének tárgyalását

Tömegmérgezéssel akarták a németek a megszálló csapatokat megölni

LONDON, október 8. (Rádó) A Német-országot megszálló katonai hatóságoknak az „SS” borzalmas titkos tervét sikerült felderíteni. Az „SS” kötelek embertelen tervére a kellő bizonyítékokat is sikerült megszerezni. A németek azt tervezték, hogy tömegmérgezéssel pusztítsák el az Egyesült Hatalmak haderejének tagjait. Erre a célra a német tudósok és vegyészek új mérget állítottak elő.

Felfedezték annak a mérgeleghatásnak összetételét is, amely mérget a német veze-

tők körében osztottak ki, hogy letartóztatásuk pillanatában azzal öngyilkosságot kövessenek el. Számos német vezető használta is ezt az azonnali ölő mérget. A német vezetés borzalmas terve a szövetséges csapatok gyors előnyomulása következtében nem valósulhatott meg. A megszálló katonai parancsnokság a németek tervét az összes bizonyítékokkal együtt a négy hatalom katonai törvényszéke elé terjesztette, az értelmi szerzők felelősségrevonása és szigorú megbüntetése végett.

LONDON, október 8. (Rador) Rudolf Hess ma repülőgépen Nürnbergbe szállították, hogy a többi 22 német háborús főbűnösrel együtt vonják felelősségre. Hess utóda, mint a nemzeti szocialista párt helyettes vezetője, Martin Bormann az egyedüli a 23 vádlott közül, aki még szabadlábon van. Ha a tárgyalásig nem sikerül elfogni, távollétében ítélik meg. Hivatalosan közölték, hogy a négyhatalmi bíróság kedden alakul meg és a nürnbergi per tárgyalását november elején kezdi meg.

Megkezdtek Szálasi Ferenc kihallgatását

„Kártyalap voltam a németek kezében” — vallotta be

BUDAPEST, október 8. A magyar főváros lapjai első oldalán közlik a hírt, hogy megkezdtek Szálasi Ferenc és bűntársainak kihallgatását. A magyar háborús főbűnösök első csoportját az Andrássy-ut 60. számú palotában helyezték el. Ez volt valamikor a nyilasok főszékhelye, a hírhedt „Hűség Háza”, ahol annyi esztendőn át szötte bűnös, nemzetrontó terveit Szálasi Ferenc és kalandorokból, árulókból, bérnyilkosokból álló vezérkara. Most Szálasiék ugyanabban az épületben ülnek, csak hogy most vasalt ajtók mögött, a pincebörtönben, géppisztolyos rendőrök felügyelete alatt.

Az első kihallgatásokat Péter Gábor rendőr-vezérőrnagy, főkapitányhelyettes vezette le. Elsőnek Szálasi Ferencet hozták fel a börtönéből. A „nemzetvezető” kijelentette, hogy 1933 óta készült a hatalom átvételére. Minden esztendőben várta, hogy átvetheti Magyarország kormányzását. 1939-ben, a legnagyobb nyilas tüntetések idején már egész közel volt ahhoz, hogy ő legyen Magyarország miniszterelnöke.

Arra a kérdésre, mikor tudta meg, hogy ő lesz a „nemzetvezető”, kijelentette, hogy noha számított az ő idejének bekövetkezésére, csak 1944 október 15-én értesítették a németek, hogy ő veszi át Magyarországon a fohatalmat. Kijelentette Szálasi Ferenc, hogy Hitler a leghatározottabb utasítást adta a hatalom átvételére és — ma már tudja — a németek kezében ő csak egy kártyalap volt.

1944 december 5-én találkozott Hitlerrel a német főhadiszálláson. Akkor még bizott a német győzelemben és bizott ebben 1945 április haváig. Akkor már német területre kellett átszöknie az előre nyomuló oroszok elől.

A budapesti rombolásokra vonatkozólag kijelentette, hogy ő nem akarta védeni Budapestet, azonban a németek, noha tudták, hogy Budapest nem védhető sokáig, stratégiai okokból ragaszkodtak a főváros védelméhez.

Befejező vallomásában Szálasi kijelentette, hogy a németek benne sem bíztak. De mégis kénytelen volt vállalni a nem-

zetvezetői szerepet, mert hivatottnak érezte magát erre és törvényesnek tartotta a hatalom átvételét.

Ezután a többiek kerültek sorra. Bárdossy színészkedett s mindenért a sorsot okolta. Endre László pökhendien válasszolgatott s még azt is tagadta, hogy valami köze lett volna a deportálásokhoz. Szőlősy-Naszluhác Jenő nyilas miniszterelnök-helyettes teljesen megtört. Imrédy

csak rövid vallomást tett. Kijelentette, hogy ártatlan s mindenért a németeket okolta.

A magyar történelem legnagyobb katasztrófájának előidézői tehát a magyar nép kezében vannak s az ítélet, bármilyen kemény lesz is, nem lehet eléggé szigorú a vádlottak szörnyűségei büneihez viszonyítva.

Megválasztották az új szakszervezeti világszövetség elnökségét

PARIS, október 8. (Rador) Sir Walter Citrinek, az angol munkásszakszervezetek kiküldöttje a szakszervezetek világszövetségének elnökévé választották meg.

Aelnökké választották meg Leon Jouhaux francia, Sidney Hillmann amerikai, Vasile Kuznetsov szovjet, Chu-Ksuen-Fan kínai, Giuseppe di Vittorio olasz, J. Kuipers holland és Vincente Lombardo Tol-dano latinamerikai kiküldöttet.

PARIS, október 8. (Rador) A szakszervezeti világszövetség részvételével cseh-szlovák és lengyel kiküldöttek elhatározták, hogy a jövőben állandó érintkezést tartanak fenn egymással az országok által érdeklő kérdések rendezésének előmozdítása érdekében.

PARIS, október 8. (Rador) De Gaulle tábornok vacsorát adott a szakszervezeti

világszövetség részvételével külföldi delegátusok tiszteletére.

A szakszervezetek világértekezlete egyébként befejezte ülését.

Elfogták az ügyészek betörőjét

KOLOZSVAR, október 8. Derék munkát végzett a kolozsvári államrendőrség bünyői nyomozó brigádja Cotiu komiszár vezetésével. Közül egy hónapja tartó nyomozás után kézrekerítette Csepey Gyula országos ismert betörőt, aki eddig már 11 évet töltött az ország különböző büntetőintézményeiben. Csepey neve 1933-ban lett „ismeretes” Kolozsváron, amikor Colfescu egykori ügyész lakásán követelt el vakmerő betörést. Csepey ez év tavaszától kezdve sorozatos betöréseket követett el Kolozsváron. Többek között betört Pop Maxim dr. főügyész lakásába és onnan körülbelül egymillió lej értékű ruháit lopott el.

Szállítási ügyekben forduljon bizalommal

a „Transcolectiv”

szállítási vállalatához,

Szabadság-tér 27.

Telefon: 617.

Modern bőrápolás!

Anny Mary

kozmetika

Petőfi-utca 3, I. emelet 5.

Adás-vétel

ELADÓ belvárosban családi ház. Erdek-
lődni Grünfeld testvérek, Dózsa György-
utca 30. 12641

GAZSÓVET, radiótorokzást, ócska ól-
mot veszek. Árpád-ut 13. 12738

PERZSASZONYEGEKET veszek délelőtt
1-g. Rottenberg, Timár-utca 10. 12916

HANGELEMEZEK, lemezese, törött le-
mezek vétele. „Atlas“ könyvüzlet, Szabad-
ság-tér 22. 17463

HASZNALT ruhát, fehérneműt, butoro-
kat veszek és eladok. Hívásra hához me-
gyek. Muresan, Kossuth Lajos-utca 27. 13034

ELADÓ egy hálószoba. Horea-ut 14. 13136

ELADÓ konzoltükör asztallal, festett vas-
ágy matraccal, asztal, szekrény, hintaszék,
betegasztal, ágytál, toalettasztal tükörrel,
állólámpa, duplaajtó, vasrács, ingaóra, fél-
literes üvegek, befőttes üvegek. Szabadság-
tér 27. I. 9. 13008

JOBB márkás, üzembépes rádiót vennék.
„Szuper“ jellegre. 12997

KUPOGASTALAN írógépet veszek. „Ar-
kózsléssel“ jellegre. 12997

ELADÓK angoranyulak ketreccel. Majá-
lis-utca 31. 13053

ZSAKOKAT: gabonásat, lisztet, cukrost
minden mennyiségben vásárol „Economatul
Bancilor“, Jókai-utca 3. I. em. „Generala“
biztosító intézet. 13053

KERESEK megvételre jókarban lévő 80
vagy 48 basszussal akordiónt. Fülöp fodrász,
Dózsa György-utca 16. 13059

EGYSZEMÉLYES rekamie és egy zon-
gora eladó. Szántó-utca 10. 13064

ELADÓ nagy falóra, székek, ebédasztal
jó állapotban, szép modern villanylám-
pa 8 égővel. Budai Nagy Antal-utca 92.
13070

VESEK kisebb-nagyobb jó állapotban
lévő boros és káposztás hordókat. Bodor,
Széchenyi-tér 27. 13079

EGY gyermekágy eladó. Széchenyi-tér 31.
Vele. 13098

VESEK, eladok őszi és téli kabátokat, rá-
diókat, mindenféle értékes tárgyakat. Szé-
chenyi-tér 31, Vele. 13098

ELADÓ 6 darab enyvező bak, ajtók és
ablakok, asztalosszerszámok. Dohány-utca
4. 13112

ELADÓ új selyem pihapaplan. Orbán Ba-
lázs-utca 45. Gr

ELADÓ fekete férfi télikabát (használt),
férfi lakkcipő 42-es és női troteur 37-es.
Józsa Béla-utca 49, sarok, 9—1 óra között.
13167

PANCELSZEKRENY: Becher et Hild-
schcim Wien; számológép; Original-Odhner,
írásasztalok, íratsekereyek és kétkerekű
talgia eladó. Érdeklődni „Akarat“ szövetke-
zet bizományos osztályán, Unió-utca 11. 13028

APRÓHIRDETÉSEK

VESEK ócska ajtót, ablakot, egy 16—20
lórés villanymotor. Cim a kiadóban. 13130

ELADÓ egy jókivitelű furniros háló, egy
ebédasztal, két fotel, egy antik vitrin,
egy szalongoarnitúra. Horea-ut 23, a zsidó
templom udvarában. 13090

ELADÓ férfi varrógép, kissé javítani
kell. Hegedűs Sándor-utca 11. 13188

ELADÓ két vaskályha, összecsuksukható vas-
ágy. Szász Domokos-utca 4, ajtó 2. 13164

ELADÓ berndorfi alpakkaezüst hatsze-
mélyes evőkészlet értékes tokkal, két nagy
vasbronzos ládakoffer, két Magyarok be-
jövetele kép üvegeze, díszes ráamával, két
hajnyírógép, három kályhaajtó, vörösréz
tűzoltó. Mócsok-utja 39, 2—4 óra közt, utcán
ablakon kopogni. 13182

PERZSABUNDA eladó. Érdeklődni Ho-
rea-ut 47, I. em. Rothnál, délután 3—5
között. 13181

MEGVÉTELRE keresek magas alakra
nutriabundát bő háttal. Értekezni Clocca-
utca 9. 13180

FERFI télikabát középtermetre eladó.
Ugyanott egy nagy és egy kis bádógfürdő-
kád és toll eladó. Damjanich-utca 23, ajtó 2.
13178

ELADÓ fémháló, háromajtós kombinált fe-
kete szekrény, antik komód, antik szekrény,
többféle butorok jutányos áron. Jókai-utca
13, szuterin-üzlet. 13170

EGY darab férfi varrógép eladó. Lázár-
utca 17. 13177

BELGA csincsilla, szürke angoranyulak
eladók. Küllmonostor 42. 13176

BOMBASERÜLT épületből megmaradt
tégla és faanyag sürgősen eladó. Meister
Ernö. Galamb-utca 23. 13173

ZONGORA Erbart keresztúros, koncert,
jó állapotban jutányos áron eladó. Érdek-
lődni délután 3—4 között Kund vezér-utca
3 alatt. 13187

FEKETE csikóbunda, allg használt ír-
asztal, szalon ocsón eladó. Karjala-utca 12.
13185

DISZNOÓL, malacok ocsón eladók, kedd
estig. Karjala-utca 12. 13185

HASZNALT ruhát, cipőt, fehérneműt ve-
szek és eladok. Balázs, Unió-utca 12. 13158

40 DARAB eredeti festmény darabonkint
20.000 lejért eladó, keretbeve. Timár-utca 2,
udvarban. Eladás darabonkint is fenti áron.
17474

MODERN ebédlőberendezés alkalmi áron
eladó. „Libertas“, Deák Ferenc-utca 40.
17473

ELADÓ ágyba való sodrony. Kornis-utca
11.

Alkalmazást keres

SZERVEZŐKEPES, évtizedes gyakorlat-
tal bíró könyvszakértő, volt gyárigazgató,
közreműködéssel és tőkével megfelelő be-
kapcsolódást keres. Jellege „Garancia“. 12997

ASSZISZTENSNOI állást keres fiatal
leány, lehetőleg fogorvosnál. „Gyakorlattal
bíró“ jellegre. 13065

ENEKET, korrepetálást és zongoratanítást
vállalok. Érdeklődni „Parkoz“ drogéria, Dó-
zsa György-utca 13. 13069

MANIKÜRÖS, vas- és villanykezelésben
több évi gyakorlattal bír, állást keres. Cim
a kiadóban. 13148

ANGORA- és gyapjufonást és kötést ju-
tányosan vállalok. Báthory-utca 22, föld-
szint 3. 13150

ANGORAGYAPJUFONAST vállalok. Bol-
dog-utca 17 alatt. 13154

ORAKÖNYVELEST vállalok. Keresztes
Endre, Tordai-ut 52. 13138

VASAS szakmába tanulónak ajánlkozok
16 éves fiú. Holdvilág-utca 31. 13186

INTELLIGENS, megbízható fiatal leány
román-magyar nyelvtudással azonnal állást
keres. Cim a kiadóban. 13162

Ingatlan-lakás

ELCSERELNEM két szoba konyhás la-
kásomat butorral együtt temesvári hason-
lóval. Cim a kiadóban. 13036

KISEBB családi lakóházat vennék belvá-
rososhoz közel. Arajánlatot leírással „Kom-
fortos“ jellegre kérek. 12997

KERESEK megvételre kis családi házat
4.000.000-ig. Cim a kiadóban. 12996

ÖRÖKLAKÁS, két szoba, teljes komfort
modern villában, központban eladó. Telefon
438. 13057

BERHAZ, ipari építkezésre alkalmas nagy
telekkel a Szamos mellett, eladó. Telefon
438. 13057

LAKAS butorral átadó. Cim a kiadóban.
13107

KIADÓK szoba konyhás javításra szoruló
bombasérült lakások. Horea-ut 96. 13155

KERESEK ügyfelem részére kijavítható
bombasérült családi házakat. Mezey ingat-
lanforgalmi iroda, Dózsa György-utca 16.
13082

SZECHENYI-TEREN lévő különbejáratu
1 szoba, fürdőfülkét elcserelnék a központ-
tól távolabb fekvő egy szobával. Cim Filep
ékszerész, Szappan-utca 2. 13193

KERESEK azonnalra két szoba konyha,
fürdőszobás lakást butorral vagy üresen.
Lelépést fizetek. Cim Goldstein, Szappan-
utca 18. 13172

Külön-télék

TEHERARU SZALLITAST vállalok ked-
den és szerdán a Kolozsvár—Nagyenyed út-
vonalon. Értekezni lehet kedden délután.
1—3 óra között Szabadság-tér 5, „Falvak
népe“ szerkesztőségében. Gr

HAZASSÁG céljából negyvenes ónáló
kereskedő elfoglaltsága miatt ezúton keresi
intelligens, jómérgelensű, finomlelkűt
25—32 körüli urinó ismeretséget. Vagyoni,
vallás melléke. Szigorú diszkrecióval kezelt
kizárólag komoly, őszinte, teljes címmel el-
látott választ „Harmonia“ jellegre a kiadó-
ba kér. 12952

VENDEGLŐ vagy bodegai ipar- és ital-
mérésli engedélyem van, helyiség szükséges.
Cim a kiadóban. 13053

LONDONI egyetemet járt tanár közvet-
len módszerrel, könnyen tanít angolul. Meg-
beszélés délután, Mócsok-utja 22. 13001

SZALLITASSON ocsón és pontosan az
„Ardeaul“ szállítási vállalattal. Postakert-
utca 14. Telefon 692. 13128

BETÁRSULNEK rentabilis ipari üzembé.
Üzemhelyiséget, lakást és kevés tőkét adha-
tok. Cim a kiadóban. 13155

MOZIT bérbe vennék vagy betársulnék
helyben vagy vidéken. Cim a kiadóban.
13133

OLCSÓN szállítunk vasutól, vidékről,
háztól-házig. „Dácia“, Széchenyi-tér 20.
17470

INTELLEKTUEL megismerkedne kultu-
rárt hűlgyyel, házasság lehetséges. Levelet
a kiadóba „Ketten“ jellegre. 13143

A MALOM-utca és Bartha Miklós-utca
közötti útvonalon e hó 5-én elvesztettem:
4944/22—1045 számú fényképes polgári el-
lenőrzői igazolványomat. Kérem az igazol-
vány megtalálóját, szolgáltatása be az „Er-
dély“ kiadóhivataltába. Ellenkező esetben az
igazolvány semmis. Regőczl István. Gr

TELJES ELLÁTAST, jó házikosztót ke-
resek a Marianum környékén. Keresztes,
Horea-ut 15. 13134

MENYASSZONYI ruha, fátyol, koszoru
kiképzésűek. Dáhlia művirágszalon, Ho-
rea-ut 33. 13192

ELDMISZER ellenében diákok vagy
diákányok villalaktásban lakást, teljes el-
látást is kaphatnak, esetleg fiatal házaspár
konyhaszánálattal is. Cim a kiadóban.
13191

GLÖCKNER Pál Szamosalván szolgált
repülősről értesítést kér Keresztes, Tordai-
ut 52. 13138

Lesz-e „nagy csapat“ Kolozsváron?

Megjegyzések a vasárnapi kupadöntő után

KOLOZSVAR, október 8. A hétvég leg-
jelentősebb helyi sporteseménye, a Vasas
—Victoria kupadöntő mérkőzés egészen
mérsékelt érdeklődés jegyében zajlott le
s talán tévedünk, ha ezt csupán a kedve-
ztlenc időjárással okoljuk meg. Az utó-
bi hetekben gyengén szerepelt Vasas el-
vezette közönsége jórészenek a bizak-
mát és így történt, hogy éppen most, ami-
kor az együttes emelkedőben van a hul-
lámvölgyből s fokozódó bizalmat érde-
melne meg, hiveinek nagyobb tábora hüt-
lenkedik.

A kupadöntőn bebizonyosodott, hogy a
Vasas kezd „második féldős“ csapatná
válni. Ez javulást jelent technikában, for-
télyban és erőben egyaránt. A szombati
mérkőzésen 1:0 után 4:0-ra, vasárnap 2:0
után 6:1-re alakult a gólaránya. Ugy lát-
szik: tud „kapcsolni“ a csapat, dinamiku-
sabbá vált a csatársora, de javult a vé-
delme is.

A fiatal Farmath feleltetni tudta Vass
Mózes. Gyors, jól fordul. Szaniszló „má-
sodvirágzásban“ remekelt. Nagy nyereség
Börsei, az új középfedezet. Az egyik
meglepetés: Demeter javulása. Fejjátéka-
val kimagaslott. A csatársorban Bonyhádi
„mesterhármossal“ bizonyította be tudá-
sát. Bodola génszerűen pontos adogatásai-
val tént ki Kovács V.-öt bombaökléért
külön dícséret illeti. Pállt szívesebben lát-
juk a fedezetsorban. Kovács IV. és Bálint
munkabírásukkal tüntek ki. Szoboszlav-
nak a kapuban nem volt sok dolga. A csa-
pat összetételisménye annál is figyelemre-
méltóbb, mert rendkívül nehéz terepen,
esőben, sárban érte el. Czinczár a mérkő-
zést bizonytalanul vezette. A Victoria
csapatmunkáján kitűzőtt az edzés-
hiány.

Az előmérkőzést 0:0-ás féldős után a
Dermata nyerte meg a Sanitas ellen 2:0
arányban. A rossz talajon csapkodó játék
folyt s ebben a felkészültebb, jobb erő-
ben lévő csapat győzött. Góllövők: Both
és Kleinmann (öngól).

Az U legyőzte a Venust

KOLOZSVAR, október 8. Az Universi-
tatea szombaton és vasárnap Bukarestben
vendégcserepelt. Az első nap az Unirea
Tricolorától 5:2 (4:2) arányú vereséget
szennvedett, de másnap 4:0 (0:0) arány-
ban pompás játékkal legyőzte a Venust.
A gólokat Coracu (3) és Roman rugták.
Az U „másodnapos“ bravurja igen nagy
tetszést aratott a bukaresti közönség kö-
rében. Örömmel veszi tudomásul a ko-
lozsvári közönség is, hogy az U immár
hagyományossá váló lelkesedése Buka-
restben sem maradt el és a csapat szom-
bati vereséget teljes mértékben győze-
lemre változtatta az egyik legjobb fővá-
rosi együttes ellen.

Kiss József (UTE) nyerte Magyaror-
szág 1945. évi marathoni bajnokságát.
Ideje 2 óra 56 p. 54 mp.

Angliában 82.000 néző előtt játszották
le a Tottenham—West Bromwich I. osztá-
lyu ligamérkőzést, amelyet a Tottenham
4:2 arányban nyert meg. A híres Arsenal
5:1-re kikapott az Aston Villától.

Motorkerékpárosok figyelmébe! Az OSP
kolozsvári szervezete elhatározta a motor-
kerékpár-sport alkerületének megalakítá-
sát. Kérik az összes amatőr motorkerék-
páros versenyzőket és a volt vezetőket,
hogy szerdán, október 10-én alakuló gyű-
lésen jelenjenek meg az OSP központi
helyiségében. (Diákház.)

BUZEK Ervin orvostanhallgató részére a
M. dr. Ferenc József Tudományegyetem ál-
tal kiállított leckeönyv elveszett. Ezennel
semmisnek nyilvánítom. 13135

TANULÓ leány teljes ellátást kaphat
központban uricsaládnál. Zongora, francia.
Cim a kiadóban. 13183

KOLOZS vagy Szilágy megyében malom-
bérletet keresek. Esetleg társulnék is. Cim
a kiadóban. 13171

KARPITOSOK, költőküldők! Fagyapet
kapható. „Lemni“, Malom-utca 20. Tele-
fon 234. 13194

ELVESZTETTEM Roth Lajos (szül. 1915
szepember 14, Halmi) fivére szülő, a koloz-
vári orvosi fakultás által kibocsátott lecke-
könyvem és klinikai szolgálati könyvece-
kemet. Semmisnek nyilvánítom. 13181

ÚJ román gyorsírási tanfolyam kezdődik
Bartha Miklós-utca 19 alatt. Jelentkezések
naponként délelőtt. 13187

Veszek kisebb-nagyobb boros-
hordókat és jó állapotban lévő
káposztáshordókat.
Cim a kiadóban.

MAGISZ

... a 6000 lejes faakcióval kapcsolatban,
hogy az első mennyiségek rövidesen megérkeznek. A tűzifát szí-
gorúan az előjegyzések sorrendjében fogjuk kiadni és a sorakerülő
tagokat idejében értesíteni fogjuk az átvétel helyéről és időpontjáról.

Torló Jás és zavarok elkerülése érdekében kérjük tagjainkat, szíveskedjenek az értesi-
tés szerinti helyen és időpontban a tűzifa átvételére a vértett pontosan megjelenni.

ELADÓ egy nagy Telefunken-rádió, egy
férfi és egy női télikabát. Szappan-utca 32.
13160

KETLERES, zománczott asztali kemence
eladó. Kisebbsé megvételre keresek. Berényi,
Unió-utca 2. 13156

ELADÓ jókarban lévő íróasztal. Lincze-
utca 4. 13151

SINGER-varrógép eladó. Budai Nagy
Antal-utca 19, 12—4-ig. 13147

ELADÓ angorasülők, valamint ivarérett
csincsilla emsék ketreccel együtt. Duna-
utca 31, délután 4-től. 13153

ANGORAGYAPJU és angoranyul
eladó. Érdeklődni Horea-ut 35, Maxa 13144

ANGORAGYAPJU kartolást vállalok. LÁ-
zár-utca 27. 13129

EGY PIANINOT bérbe vennék. Kossuth
Lajos-utca 28, Csison. 13161

ELSŐRENDŰ 42-es csizma el. dó. Felleg-
vári-ut 28. háztulajdonosnál. 13157

CSIRKEKELTETŐ gépet megvételre ke-
resünk. Cim Schweier és Moriz-üzletben.
Szabadság-tér 18. 13169

EGY székely szőttés ruha eladó. Érdek-
lődni lehet Agyagdomb-utca 26. 13140

GYERMEKMERLEG eladó. 13 kg-ig.
Horváth, Malom-utca 4, 1—3-ig. 13141

ÚJ szalon ocsón eladó. Végvári-utca 26.
13141

HASZNALTABB férfi télikabát eladó.
Széchenyi-tér 1, II. em. 8. Megtekinthető
dél 1—2 között. 13143

KÉT Vulkan-Fléber 70x50x20-as koffer
eladó. Tordai-ut 52. 13138

ELADÓ egy 3-1 lámpás rádió. Jókai-
utca 25, jobbra 3. ajtó. 13142

ELADÓK, veszek, közvetítők és bizo-
mányba elfogadok mindenféle kötőszövet,
varró, fonó stb. gépeket és alkatrészeket.
Welsz gépkészkereskedelmi iroda, Horea-ut 56.
13066

HAROM körkötőgép sürgősen eladó.
Szentpéteri-utca 2. 13170

Alkalmazást kereshet

SZABÓSEGED nagyraunkás vagy kézi-
munkás kerestetik. Cim a kiadóban. 12939

UTAZÓKAT keresek, kik fényképnagy-
ításban jártasak. Foto Margarás, Széchenyi-
tér 32. 13073

TÖBBOLDALU konjunkturaképes iparral,
részbeni felszereléssel rendelkezem, keresek
tőkével rendelkező társat. Ajánlatokat
„—Port“ jellegre a kiadóba. 13168

IPARENGEDÉLYEM van, női szabót vagy
varrónőt társnak keresek. Cim a kiadóban.
13152

EGY szabósegédet és egy nőt állandó
munkára azonnal felveszek. Póka János
szabósága, Krizbai-utca 30. 13149

KÜLSŐ munkára férfit, nőt felvesz „Eu-
rópa“ hírlapiroda, Egyetem-utca 4. 13143

ÖNÁLLÓAN dolgozó varrónőként felvesz
Marincian-szalon, Szentgyház-utca 6.
Ugyanott kézi kötőnőket is felveszek. 13137

PAPIRFELDOLGOZÓ üzemhez pénzes-
társat keresek. „Szorgalmas“ jellegre a ki-
adóba. 13166

MEGBIZHATÓ, ügyes szakácsnőt keresek
azonnalra. Özv. Gombos Jánosné, Szamos-
közli-utca 39. 13190

ÜGYES bejárónőt félnapra felveszek. Re-
ményiné, Horea-ut 35. 13192

CSIZMADIA segéd vegyes munkára tel-
jes ellátással felvétetik vidékre. Orbán hór-
üzlet, Szappan-utca. 13185

ASZTALOSSEGÉDET és vasceztorgályost
keresünk azonnalra állandó vagy kísérleti
munkára. Budai Nagy Antal-utca 109. 13146

FŐZŐNŐ önálló falusi háztartásba felvé-
tetik. Értekezni Majális-utca 7, háztulajdo-
nosnál. 13189